

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban átvéve:
 Egyszerre — 10 kor.
 Negyedévre — 4 c.
 Helyben hátszó kérvén:
 Egyszerre — 20 kor.
 Negyedévre — 5 c.
 Védőpostán szállítva:
 Egyszerre — 24 kor.
 Negyedévre — 6 c.

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a déli és
 délutáni napok kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.
 A szerkesztőség kizárólag visszajáró
 vagy megvásárolt nem vállalkozik.
 Hirdetések és hirdetések a
 kiadóhivatalban intézendők.
 Helyi árak 3 fillér.

NAGYVÁRAD, okt. 23.

Beck báró, a feledékeny.

Beck báró, a magyar és osztrák hadsereg vezérkarának főnöke, elfelejtette a szolgálati szabályzatot.

*

Hónapokkal ezelőtt indult meg a most is folyó küzdelem. Akkor csak arról volt szó, hogy nem engedjük felemelni az ujonczlétszámot, mert szükség van ebben az országban a munkás kézre, hiszen ugyis van itt pihenő kéz elég. A katonaságról szélteben hirdették, hogy az csak kolonc, nem engedjük még súlyosabbá tenni.

Ez ugyan nagyon is saját külön felfogás, de addig diktálta fülünkbe az ellenzék, hogy végre is elhittük. Kevesen dolgozunk, nem engedünk több munkás kezét megkötni.

Ma ott állunk, hogy a legnagyobb készséggel adunk ujonczot, a mennyi csak kell. Építünk egy-két katonai akadémiát, két-három kadétiskolát s nyakunkba vesszünk három-négy milliócska több kiadást is. Mindennek csak egy kis ára van: egy háromszinű lobogó, meg egy jó magyar szó.

Ez ugyan ellenkező felfogás az előbivel, bajos is volna ezt a kanyargós utat megtalálni, a melyen hozzá jutottunk. De mivel ezuttal Beck báró érdemeit akarjuk koszoruba fenni, nem kutatjuk ki, hogy a kanyargós ut minden fordulójánál az

osztrák katonai körök rövidlátása dirigálta, taszigálta, bosszantotta a magyar közvéleményt. Pedig milyen szépen ki lehetne színezní, hogy kényszerítették Beck báróék Széllt előbb makacs passzív rezisztenciára, aztán ötletszerűen lemondásra, mikor már közel állt a sikerhez; hogy adták meg Hédervárynak azt, a mit Szélltől megtagadtak; hogy ígértek sokat, meg visszavontak sokat, kiadták a chlopyi parancsot, meg a királyi megbánást, tetteket ígéretet a koronával s végül visszavonatták azt a kicsiséget is, a mit Széll ígért. Beck báróék baklövésai, kapkodásai ezek, a melyek azonban mind elhomályosulnak egy örvendetes tény előtt:

Beck báró ur elfelejtette a szolgálati szabályzatot.

*

Hol, hol nem, czítálni az illető pontot nem tudom, de a szolgálati szabályzat I. része világosan eltiltja a tényleges katonát a politizálástól.

Ez a most folyó küzdelem a legszigorubb értelemben vett politikai harcz. Az 1867. XII. t. cz. magyarázatáról és annak a viszonyokhoz való alkalmazásáról van szó. Az első tisztán közjogi kérdés, a melyhez Beck báró, nem lévén a magyar közjognak sem tanára, sem művelője, semmit sem ért; a második tisztán politikai dolog, a melyhez hozzászólhat minden okos ember, kivéve a katonát. Lásd Dienst-Reglement I. Theil.

Hogyan kerül ide Beck báró, a ki közjogi véleményt adni nem tud s a kinek politikai véleményt adnia nem szabad? Ugy, hogy a báró ur elfelejtkezett a szol-

gálati szabályzatról s felcsapott politikusnak.

*

Gratulálunk az új politikushoz magunknak, de nem gratulálunk a hadseregnek.

A politizálás olyan, mint a jégpálya: csak az menjen oda, a ki jól tud korszolázni, mert különben orrára esik. Nagy baja nem történik, de kikaczagják.

Nagyon bölcs és körültekintő a szolgálati szabályzat, mikor a katonaság és a politika közé kínai falat emel. A hadsereg nem vitatkozik, hanem engedelmeskedik; de vele sem lehet vitatkozni, hanem tisztelettel és szeretettel kell tekinteni reá. A politizálás pedig vitatkozás, a legszenvedélyesebb vitatkozás, a hol gyakran félreteszik a tiszteletet, még többször a szeretetet, a hol az ellenfél nemcsak legyőzik, de nevetségessé is teszik, letiporják s akkor teszik legkegyetlenebbül erkölcsi halottá, mikor irgalomért esedezik.

Eddig a vita — legalább külsőleg — a magyar törvényhozás két tényezője közt folyt. Külszín szerint nem szólt bele senki s épp azért a nemzet azzal a hódolattal és engedékenységgel folytatta, melyet ősz királyával szemben mindig tanusított. A két fél szemmel láthatólag közeledett egymáshoz s a nemzet nem érintette, sőt tüntetőleg kimélte a hadsereg érzékenységét. Politikai harczban a hadsereg védtelen, védtelen emberekkel küzdeni nem magyar tempó. Feszélyező dolog, de az illem kedvéért megtette az ország.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZAJA.

Bogánccs az ajuoron.

Írta: Hantke Emil.

Azt mondják, hogy a szerelmesek a sőhajok láthatatlan szövetségéből összeszövörik az ő kábeljüket és mesésen titokzatos hangon üzengetnek egymásnak.

Csakis így kell lenni.

Mert sok idő eltelt azóta, mióta Bandi bevallotta Irmuskának, hogy szereti. Akkor, mikor Irmuska egyedül volt odahaza. Ilonka mama az Irmuska óénikéje, odavolt az urával, Imrével sétálni, a kis Irmuska pedig otthon maradt. Lehet, hogy nem volt kedve sétálni, elég az hozzá, hogy otthon maradt abban a kellemes félhomályban, melynek csekély világosságát a kályhából kisugárzó pattogó fahasáb fénye szolgáltatta. És ekkor került oda Bandi véletlenül.

A két gyermek kimondhatatlan boldognak érezte magát. Már abból is lehet gondolni,

hogy Bandi neki adta magát a verselésnek, a melyek mind barna kislányról és annak kiváló, egyedüli szépségéről szóltak. És versei sohasem voltak befejezve, hanem egy édes vágy bírásával végződtek, melynek elérését pontokkal jelezte a boldog szerző. Irmuska pedig? Ó látszólag nagyon adta a nyugodtat, míg egyszer csak Ilonka mama azon vette észre, hogy a szárnyas levelű pálmája kezd tönkremenni. De hát lehet-e csodálni? Honnan vegyen téli időben akáczevelet Irmuska, hogy egyenkint tépdese róla a leveleket kérdezze: Szeretsz, nem szeretsz, szivből, igazán egy kicsit...

Egyszer csak a boldogságba belecsapott a véletlen. Megérkezett az Irmuska mamája és szépen hazavitte a kislányt. Azt mondta, hogy még nagyon fiatal a lány. Nem a vendégeskedésre, hanem a Bandival való találkozásokra.

A színházban voltak legutóljára együtt. A jó direktor bácsi mintha csak tudta volna, hogy ők is ott lesznek, egy romantikus operettet adatott elő. Hányszor találkoztak szembe-

azon érzéssel, hogy most mindketten egy édes dologra gondolnak és hányszor rezzentek össze, valahányszor a mamák valamit kérdeztek tőlük. És mikor mentek haza, elől szépen kettesbe, mintha a muló télbe már a tavasz lágy éltető susogása vegyült volna, úgy ígérték, úgy fogadták, sőt esküdtek meg egymásnak, hogy egymást sohasem felejtik el és miután kitalálták a módját, levelezni is fogtak. Azután elváltak és Irmuskát reggel jókor a vonat repitette tovább.

Bandi elsinte úgy érezte magát, mintha egy nagy csapás súlya alatt egészen meglenne rendülve. De olvasott fia volt és olvasottsága visszaadta neki a látszólagos nyugalmat. Mert valamelyik regényben egy neki illő részt olvasott, mely így hangzik: »A távollét lehangolja a középsszerű, de fokozza a szilárd szerelmet, éppen úgy, a mint a szél eloltja a gyertyát, de felfojja a lángot.« Ilyen aranyigazságot még nem olvasott soha, hiit is neki rendtletlenül.

Es nemsokára meg is jött az első levél. — Mi ujság arra? Itt valami hangverseny lesz.

Értesitem a nagyérdemű hölgyközönséget, hogy az őszi és téli felöltők

a legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelben már megérkeztek. Állandó nagy gyári raktár vászon és fehérneműekben.

Ifj Kohn Sámuel

Nagyvárad,

B É M E R - T É R.

Beck báró ur azonban elfelejtette a szolgálati szabályzatot, közbeszólt, átvette a vitázók közül a korona szavát — s ezzel a feszélyező helyzetet feloldta.

A hadsereg többé nem passzív tárgya a vitának, hanem vitázó fél. Nem a korona és a nemzet állanak többé szemben. A korona helyébe lépett a hadsereg s most a szuverén nemzet áll szemben egyik alárendelt közegével, a hadsereggel.

Beck báró ur korcsolya nélkül lépett a sikos jégre.

Az ő politizálása egyszerre megváltoztatta a helyzetet. A nemzet a saját hadseregével épp oly kevéssé alkudozhatik, a mint nem konferálhatok a saját jobb kezemmel. Beck báró ennek a jobb kéznek csak a mutató ujját s Barnum sem látott még olyan csodát, hogy a mutató ujj diktáljon az embernek. Most nincs többé vitának helye. Az állami, a nemzeti akaratnak kell érvényesülnie az egész vonalon. A vezérkar szemben fogja magával találni az államot, az egész közvéleményt, e hazának minden fiát, a kik mind azt akarják, hogy a magyar király hadserege ne vitassa, hanem tisztelje a királya által szentesített törvényt. A hadsereg nem vitatja, hanem védi a törvényt, akkor védi őt is a nemzet tisztelete.

Beck báró ur elfelejtette a szolgálati szabályzatot s nekünk ezáltal annál jobban eszünkbe juttatta örök, törvénybe iktatott jogainkat. Köszönet érte.

Püspöki konferencia.

Mint a minap említettük, Vaszary Kolos bíboros hercegprímás az országos katolikus nagygyűlés alkalmából értekezletre hívta össze a püspöki kar tagjait, akiknek nagyobb része már napok óta a fővárosban időzik. A püspöki konferencia tegnap, október 23-án, pénteken délelőtt tíz órakor ült össze a hercegprímás budavári palotájában. A tárgyalásra kitzűzött egyházi ügyek között első sorban áll a kátékérdés, melynek előadójaként Majláth Gusztáv gróf erdélyi püspök szerepel.

A válság.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A szabadelvű párt katonai programjának megállapítására kiküldött bizottság ma délelőtt 10 órakor Széll Kálmán elnöke alatt ülés tartott, a melyen Lukács László pénzügyminiszter is résztvett. Az ülés déli fél 1 órakor ért véget. A mai ülésben, a melyen Hieronymi Károly kivételével a bizottság valamennyi tagja jelen volt, megállapodásra jutottak, a mely megállapodást, missziójának megfelelőleg, Lukács László pénzügyminiszter fogja a koronának tudomására hozni. Lukács László pénzügyminiszter e célból tegnap délután Bécsbe utazott.

A kilenczes bizottság a pénzügyminiszter bécsi útja után, előreláthatólag hétfőn, megtartja záróülését és a jövő hét elején már előreláthatólag a szabadelvű párt is abban a helyzetben lesz, hogy konferenciáján foglalkozhatik a kilenczes bizottság munkálatával.

Nem lesz adóemelés.

— Nagyvárad város jövő évi költségvetése. —

Sikerült a közköltelemelés rémét ismét elűzni Nagyvárad város polgárságától.

A főszámvevő, — mint irtuk — 6% közköltelemelést javasolta. Már akkor rámutattunk, hogy milyen tételek törlése vagy redukálása mellett kerülhetjük el az adóemelést. Ezen felfogásunk teljesen bevált.

A városi tanács felét, 3%-ot leütött, a pénzügyi bizottság pedig a másik 3% elejtését eszközölte s így a jövő évben nem lesz közköltelemelés.

A pénzügyi bizottság ülésének lefolyása a következő volt:

A pénzügyi szakbizottság tagjai tegnap nagy számmal jöttek össze, hogy letárgyalják Nagyvárad város jövő évi költségelirányzat-tervezetét.

Az ülésen jelen voltak: Rimler Károly elnök, dr. Hoványi Géza, dr. Várady Zsigmond, Mihály Adolf, Beczkay Lajos, Ragány János, Lukács Ödön, dr. Kurländer Ede, Kőszeghy József, Gerő Armin, Komlóssy József, Moskovits Miksa, Balogh Dóme, dr. Moskovits József, dr. Friedländer Samu, Dús László, Darvassy Lajos, Hegedüs Géza, Milibák József, Kaczián Károly, Kugler Albert, Déry János, Eleméry Ferencz jegyző.

A tanács előterjesztése.

Lukács Ödön tanácsnok, előadó ismertette a költségvetést s a tanács javaslatát. A főszámvevő, mint irtuk, 6% közköltelemelést javasolt. A tanács igyekezett a kiadásokat leszállítani, bár a felvett új alkotások szükségessé. Több rovatát a kiadásoknak leszállította; így redukálta az új vámszabályzat életbeléptetése folytán előálló szükségességeket, a lovas rendőrök felszerelésének összegét, a betegápolási díjakat, a gazdasági szükségletek tételét, törölte a Városliget rendezésére és arczképek festésére felvett összegeket, míg a színház szubvenzióját 6000 koronáról 3000 koronára redukálta. Ezen módosítások után a tanács 6% helyett 3% közköltelemelést javasolja.

Az előterjesztéssel kapcsolatosan Ragány János törölni kéri a lámpagyújtóknak felvett 4488 koronát, mivel ezen állások megszűnnek. Ez egy fél percet községi adónál több. (Jelenleg 6951 kor. 33 fillér egy % közköltelem.) A lámpagyújtóknál elért megtakarítást az előre nem látható kiadásokhoz sorozzák.

Az általános vita.

Dr. Kurländer Ede szólott először a budgethez. Ellene van a közköltelemelésnek, mert nem kap a polgárság ellenértéket. Ellenzi a lovasrendőrség felállítását, a színház szubvenzióját.

Beczkay Lajos szintén ellenzi a lovasrendőrség felállítását s még több más tétel törlését kívánja.

Dr. Friedländer Samu szerint a budget nem a törvényes gyakorlat alapján készült. Káros és veszedelmes, hogy a polgármester kivánságára és bizalmas közlésre vesznek fel új tételeket. A tanács 3%-os adóemelését illusoriusnak tartja, mert az előre nem látottakból töltötték le a másik 3% egy részét, pedig az ilyen költségeket, ha előfordulnak, fizetni kell. Az új alkotásokkal még várhatunk egy évig, míg alapot teremtünk rá. Indítványozza, hogy adják vissza a budgetet a főszámvevőnek, azzal az utasítással, hogy abba csak olyan kiadásokat vegyen fel, amelyek szerződésen alapulnak, vagy közgyűlési határozaton nyugszanak. Közköltelemelést ellenérték nélkül nem szabad megszavazni. Általánosságban sem fogadja el a költségvetést.

Dr. Moskovits József akademikus jellegűnek tartja az általános vitát. Tételenként tár-

Lehet, hogy elmegyünk. Maga nem tudna kijönni? Irjon. Üdvözlí Irma. — Azután a másik. — A hangversenyre nem mentünk el, mert nem volt egy szikra kedvem se. Ugye most minden este jár színházba? En nem a legjobban érzem magam, hát maga? Hogy van? Irjon. — Jött egy panaszkodó levél is. »Hallom, hogy maga folyton züllik. Mi annak az oka? Irja meg.« Es az aláírás pedig szölt: Egy hervadt buzavirág.

Bandi aztán irt. Irt avval a szent elhatározással, hogy a hervadt buzavirág felfrissüljön. Megírta tényleg, hogy jár a vendéglőbe, de nem zülleni, hanem csak a füstöképű cigánylegényt hallgatni. A levelek vége meg mindig így végződött: Mikor jön be megint? Irjon.

Egyszer csak! Irmuskának elmaradtak a levelei. Hiába irt kért, panaszkodott, kesergett Bandi, válasz nem jött. Kapta tehát magát és megírta a dolgot. Nem irt többet ő sem. Ugy érezte, mintha olyan féltékenységgel vegyest gyanu lopózanék szívébe, mely össze akarná törni az ott elhelyezett magasztos képet. De önbecse és higgadtsága segítségére jöttek és nem látszott meg rajta, mintha lesujtaná ez a kellemetlen tudat.

Igy mult el a szép tavasz, így mult volna el már a nyár is, mikor egyszer egy szép szeptember eleji estén a korzón sétálva Bandi,

kit lát meg, mint Ilonka mamát az Irmuskával. Rögtön egy sereg terv fogamzott meg agyában, daczára a kellemes meglepetésnek. Először csak észrevétlen elakart mellettük menni, de nem ez nem vall ő rá; elmegy mellettük és köszönti őket — de ez csak neki fog szölni — úgy mint másokat. Igen ám, de mikor Irmus ránézett mielőtt köszönt volna, az összes tervek egyszerre semmisültek meg, és olyan egyszerre termett ott az Irmuska oldala mellett és kérdezte tőle majdnem lázas ajakkal:

— Edes Irmuska, mikor jött be?

Es csak aztán mondta a hölgyeknek: Kisztihand.

Egy párszor még sétáltak le s fel a korzón, beszélgetve egymással sokat, nagyon sokat, s milyen furcsa, nem úgy a hogy Bandi ezt az esetleges találkozást elképzelte. Mert ő várta, már ezt nagyon régen és szépen eltervezte hogy egész hideg marad, csupa közönyös dolgokról fog beszélgetni és ha mégis rá térnének az érzélgős tőrre, hát a csalódott, de tapasztalt férfi cynikus hangján fogja megmondani véleményét. Hát persze hogy nem így történt. Szinte szerették volna az időt visszatolni mikor megérkeztek az Ilonka mama lakása elé és el kellett válniok. De ott aztán kieszték mégis a módját. Terveztek másnapra egy közös kirándulást egyik közeli szölnöbe.

Bandi azon az este avval a sejtett re-

ménnyel fektött le, hogy Irmuska szintén azt gondolja most a mit ő, hogy bárcsak itt lenne már az indulás ideje.

Megérkezett az is. Vidám hangulatban, édes kötődéssel telt el az egész idő. Imre, az Ilonka mama ura, most is, mint minden kiránduláskor beleesett eredendő bűnébe, neki látott szalonát sütni. A többiek ki erre, ki arra töltötték az időt. Megszedték a rózsafákat, megrázták a barackfákat, elszedték az egész szölnöben és kedves kacaj, derős hangulat szöllött meg a lelkeket. Mikorra pedig Imre tábor-kara élén jelentette, hogy megsült mindenki-nek a porciója, szépen körbe ültek és úgy fogyasztották el az uzsonnát. Egy Tóni nevű ur volt az italok kezelője, de maga már nem győzte, hát segítettek neki a lányok is. Még Irmuska is, de ő inkább a Bandi poharára vigyázott. Pedig Bandinak nem igen izlett most a bor, sőt mikor a társaság nótázásba fogott, még akkor sem melegedett fel, pedig máskor ugyancsak iparkodott a vezető szerepét átvenni. Most ellenkezőleg arra figyelt, hogy melyik dal találja el a szölnövezető utat és olyankor hosszasan boldogan nézett az Irmuska szemébe.

Ezenközben feljött a teli hold. Jóságosan bocsátotta világosságát a békés természetre és arra a békés együttlében levő kis csoportra. A hűs esti szöllő, az a friss hegyi le-

gyalják az előterjesztést. Akkor látják, mi szükséges s ez alapon lehet tisztázni a köz-közlőemelés kérdését. Meg nem állapított dolgokat is fel lehet venni, ha érzik a reform szükségét. A felvett újításokért meg van az ellenérték.

Ragány János felvilágosítja Kurländeret. Most csak költségvetés-tervezet van a bizottság előtt.

Mihelyi Adolf azért nem tartja reálisnak a költségvetést s nem fogadja el az adóemelését, mert még nem tudjuk az alapul szolgáló állami adó összegét s egyes más tételek sem tudhatók biztosan. Ilyenek a pénztári maradvány és az ingatlanok eladásából befolyó bevétel tétel. Reméli, hogy az adóalap emelése pótolja a 3% köz-közlőemelés összegét.

A költségvetés-tervezetet általánosságban elfogadják.

A részletes tárgyalás.

A részleteknél első sorban dr. **Várady Zsigmond** szólalt fel. Nem adóemelés kell, de azt szeretné, hogy a nagy szegénység miatt adószállítást lenne. Egyes kiadásokat meg kell szüntetni. A hivatali személyzetet, különösen a kisegítőket redukálni kell. Egész sereg ilyen beszűntetendő helyet sorol fel. Ezek nagy része ugy sincs szervezve.

Rimler Károly azonnal válaszolt. A felhozottak alkalmazására a gyakorlati élet szorította rá a várost. Szükség van ezekre az alkalmazottakra. Mióta polgármester, fokozatosan beszűnteti a felesleges állásokat.

Dr. **Várady Zsigmond** sokszor meggyőződött, hogy a tisztis létszám leszállítható. Az új városházában, a hivatalok központosítása által kevesebb személyzetre lesz szükség. A pauperismus terjed, különösen mióta a tanács azt a hibát elkövette, hogy megengedte a III-ad osztályú kereseti adók 50 százalékos emelését.

Lukács Ödön: Nem rajtuk áll!

Dr. **Várady Zsigmond**: Tudom, hogy közvetlenül nem rajtuk áll. Nem lehet azonban a bizottság tagjait mindig burokráciával kifizetni. Az adókievítő bizottság autonóm szervezet. A régi adóügyi tanácsos, polgármester és kievítő bizottsági elnök tudta ezt s nem engedte az adók ilyen emelését.

Rimler Károly: Most van tárgyalás alatt a személyzeti kérdések megoldása.

Dr. **Hoványi Géza** elfogadná Várady fel-fogását, ha be tudná bizonyítani, hogy mely állások szüntethetők meg. A tanács az ügy-

menetért felelős. A pauperismuson is segítünk, mikor kenyeret ad a város az alkalmazottaknak. Megpróbálták a személyzet leszállítását, de nem lehetett.

A lovasrendőrök.

Dr. **Friedländer Samu** a tervezett lovasrendőrség kérdésével foglalkozik, mint különálló indítványt. A lovasrendőrség szervezésére és felszerelésére 27 ezer kor. van felvéve. Elég e helyett a rendőrök szaporítása. Tüntetéseknel, zavargásoknál 14 lovasrendőr ugy sem ér semmit; ilyenél a katonaságot kell igénybe venni, amely a tapasztalás szerint igen tapintatosan felel meg. A lovasrendőrség csak luxusnak lenne jó, notabilitások előtt lovagolni. Ha a lovasrendőrök kérdését elejtik, nem kell emelni a köz-közlőt.

Gerő Armin szerint átment már a köz-tudatba, hogy a rendőrséget szaporítani kell s a lovasrendőrségre szükség van éppen azért, hogy a katonai karhatalomra szükség ne legyen. Fejtegeti, hogy mily kevés Nagyváradon a rendőr. Előterjesztésében 10 lovasrendőrt kért és a rendőrök részére 5 évi szolgálat után 60 frt. évi lakpénzt. Kéri az ő előterjesztésének tárgyalását.

Rimler Károly kijelenti, hogy ha létesítünk, legalább 14 lovasrendőrré lesz szükség. A tanács és főkapitány javaslata között csekély a kiadás-különbség.

Déry János indítványozza, hogy vegyék le a kérdést a napirendről, mivel nincs előkészítve.

Mihelyi Adolf elfogadja teljesen a Déry indítványát, de a rendőrség fizetésének javítására 5000 koronát megszavaz.

Dr. **Moskovits József** a lovasrendőrség szükségét fejtegeti.

Kugler Albert megjegyzi, hogy a csendőröknel redukálják a lovasok számát.

Ragány János elfogadja a lovasrendőrség czéljaira felvett összeg törlesztését és a rendőrök fizetésének javítására 5000 korona felvételét.

Dr. **Hoványi Géza** szintén azt látja, hogy a lovasrendőrség felállításának kérdése nincs előkészítve. Ha később tárgyalják s elfogadják, a kiadásokat póthittel lehet fedezni. A rendőrség kevés, az bizonyos. A köz-közlő emelését nem fogadja el, azért is, mert az alapul szolgáló állami adó összegét még nem tudják. Reméli, hogy telni fog az új dolgokra is. Indítványozza, hogy a rendőrségi előre nem látható szükségletekre 7000 koronát vegyenek fel a költségvetés-tervezetbe.

Többek hozzászólása után a lovasrendőrség felállítására és felszerelésére felvett összeget

törölték, a tanács azonban tanulmányozza az ügyet. A rendőrségi előre nem látható szükségletek fedezésére 5000 koronát felvettek.

A tanügyi kiadásoknál dr. **Várady Zsigmond** az államtól nagyobb segély kieszközlését és a közs. iskolák államosítását sürgette.

A gazdasági szükségletek főrovatmál a gazdasági cikkek és takarmány tételéből 1000 koronát törölték; a Városliget rendezésére felvett 3000 koronát szintén törölték.

Dr. **Várady Zsigmond** indítványozta, hogy a lövőversenyre felvett 1000 koronát töröljék. Csak szatira, nem komoly verseny a váradi.

Balogh Döme sürgette, hogy a lövészegettel bontsák fel a szerződést, mert nem gondolja a 13000 koronáért a parkokat és tereket. Bizzák ezt a tanácsra.

A tételeket megszavazták.

Az utcai villamos világításra dr. **Hoványi Géza** magasnak tartja a 47000 koronát.

A tételt változatlanul elfogadják.

A színház szubvencziója.

Hosszabb vitát keltett a Szigligeti-Színház szubvencziójára felvett 6000 koronás tétel, amelyet a tanács már 3000 koronára redukált.

Dr. **Friedländer Samu** kritizálja erősen a szintársulatot. Elvileg ellene van a szubvenczió-nak, mert a város ugy is erejét meghaladó áldozatot hoz a színészetnek.

Dr. **Hoványi Géza** az eredetileg felvett 6000 koronát fogadja el. A szintársulat a legjobb a vidéken; hogy a publikum jó, igaz, de azért hozta meg a város az áldozatot. Ha nem Somogyi lenne az igazgató, már régen kény-szerűségből meg kellett volna a szubvencziót adni. Jövedelmet is hoz a városnak a színház, mert havonta 8000 frt itt marad. Lehetetlen a segély elől kitérni; ha a város ad, az állam is ennyivel hozzájárul s a kettős segélyt fordítja az igazgató a szintársulat nivójának emelésére. Teljesen ismerve a viszonyokat, a 6000 korona beállítását ajánlja.

Moskovits Miksa ellene van a segély megadásának. Emeljek a páholyok árát.

Kurländer Ede minden segélyt megtagad, **Mihelyi Adolf** pedig a tanács javaslatát fogadja el.

Szavazásra kerülén a sor, a 6000 koronát elejtették; a 3000 korona segély mellett

vegő, a távolból egy-egy hegykerülő tolvajt üző lövöldözésének hangja, a tücsök egy-hangu cziprelése mind de mind egy érzésbe folyt össze, hogy milyen jól, milyen kellemesen érzik itt magukat.

Irmusnak egyszerre csak eszébe jut, hogy ő, ha már itt van, szeretné megnézni a tétől a kilátást a városba. Milyen szép lehet az, innen a magasból holdfény mellett a kivilágított városba nézni. Hamarosan akadt még kísérője is Bandi személyében. De utközben nagy baj történt. Hamar fel akartak jutni, hát a luczerna-sarjun mentek fel és mire felértek a szőlők közt levő rendes barázdára, hát Irmuskának nemcsak a szoknyája alja, de még a félczipőn keresztül a kis lábai is, tele lettek azokkal az apró, szurós bogáncsokkal.

Ez azt hiszem roppant kellemetlen lehet, mert Irmuska sem bírta kiállani. Akármerre lépett, mindig érezte azt a kényelmetlen szurást a lábacskaiban. Bandi azt tanácsolta, hogy nincs más hátra, mint hogy a közeli boglyából hoz egy öltre való szénát, arra letül Irmuska és ugy szépen megtisztítják a kis lábfejeket a tapadó bogáncstól. Irmuska kénytelen volt elfogadni az ajánlatot, de csak avval a módosítással, hogy ő maga végzi a tisztogatást. Bandi addig nézzen a városba . . . a barázdák másik végén.

Igen ám, de mint említettem, nemcsak a

lábacskaí, de még a szoknya alja is tele lett egészen bogáncsokkal. A szoknya alja pedig ajournal volt körülszegve, a mely ha másra nem, de arra igen-jón jó, hogy a bogáncs erősen beletapadjon. Es Irmuskának két szegélyben vonult a szoknyáján körül az ajour, képzeltetni, mennyi volt azon a bogáncs. Szegényke már kezdett kétségbeesni, hogy mikorra fojja ő azt onnan kiszedni, de Bandi véletlenül észrevette és felajánlotta segítségét. Irmuska kénytelen volt elfogadni, mert így hamarabb rendbe jönnek.

Bandi avval a tudattal telepedett le Jomuska elé a szénára, hogy most a legcsekélyebb körülmény is nagy szerepet játszik az eseményekben.

Irmuska pedig felosztotta a munkát. Hátról előre fogják végezni a tisztítást, ő a jobb, Bandi a baloldalon.

Eleinte ment is szépen. De a mint jöttek mindig előbbre, hát Bandinak kezdett a bogáncs kimenni az eszéből. A holdnak háttal ült és így annak világánál jól kivehette a vele szembe ülő Irmuska arcának körvonalait. Mikor profiba voltak, csak az orroccka hajlásán csodálkozott el, olyant csak az antik világában tudtak elképzelni. Majd kidomborodtak az állak hajlásai. De milyen állak is azok! Benne van azokban az istennők szerelmének rejtelmei. Azután látható lett a száj! Es a száj

körül játszadozó édes mosoly, mely egyszerre idegzsibbasztó, hogy édes, tulvilági álmod varázsoljon elébed, ha a mosoly után lágy, boldogító szavak röppennek feléd. S a szemei! Már azokba nem mert belenézni Bandi, . . . de egyszer mégis, és mikor belepillantott látta, hogy azokban a madonnák szent ihlete ég, feledve bogáncsot, feledve mindent, kezei közé kapta a drága fejet és forró csókokkal halmozta el, a hol csak érte.

Es mint mindig, most is állandó rossz kísé-
sérőjük, a véletlen megzavarta őket. Léptek neszt hallották, arafele néznek, hát látják, hogy Ilonka mama jön feléjük.

— Hát mit csinálnak itt gyerekek?

— Jaj Ilonkám édes, tele lett a szoknyám egészen bogáncsokkal és Bandi is segít megtisztítani.

— Hm! Még talán a hajad is? . . . Na szépen vagyunk! Ha hazamegyünk, első dolgom lesz, hogy irjak az anyádnak, hogy vigyen haza. Maga meg Bandi lehetne egy kissé figyelmesebb. Hátha más látta volna meg, nem én?

— Hát . . . izé . . . kezit csókolom Ilonka mama, nem bántam volna. Tudja meg más is, tudja meg az egész világ, hogy Irmuskát nagyon szeretem . . . és . . .

— Es . . . én is Bandit — sugta Irmuska halkan az Ilonka mama fülébe.

— Na jól van gyerekek, nem kell mindjárt

10, ellene szintén 10 biz. tag szavazott s így a polgármester a 3000 korona megadása mellett döntött.

A kiadások és bevételek többi tételeit változatlanul fogadták el. Összehasonlítván a kiadást a bevétellel, kitént, hogy az eddigi közköltséget fedezi a kiadásokat s így *nem lesz közköltségtérítés.*

Az ülés este 7 órakor ért véget.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

Okt. 26. Sakkverseny a Royal-kávéházban.

Október 31. Sebes-Körös-társulatközgyűlése d. e. 10 órakor saját irodahelyiségében.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch-park) nyitva minden vasárnap és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-6 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

* **Nátafalussy főigazgató köruton.** *Nátafalussy* Kornél királyi tanácsos, tankerületi főigazgató ma, szombaton egy hónapi körutra indul tankerületében a kerületéhez tartozó középiskolák meglátogatása céljából. A főigazgató ma Aradra utazik, majd sorra ejti a temesvári, lugosi és fehértemplomi gimnáziumokat és realiskolákat. Nátafalussy november vége felé tér vissza székhelyére.

* **Kinevezések.** *Lukács* László pénzügyminiszter ifj. dr. *Orley* Kálmán nagyváradi közigazgatási gyakornokot a szegedi m. kir. pénzügyigazgatóságához pénzügyi fogalmazóvá nevezte ki ideiglenes minőségben. — A nagyváradi m. kir. pénzügyigazgatóság *Tomcsányi* Béla t.-szi.-mártoni díjtalan adóhivatali gyakornokot a nagyszalontai kir. adóhivatalhoz díjas adóhivatali gyakornokká nevezte ki.

* **Uj kanonokok.** A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy O Felsége fokozatos előléptetések következtében az egri főkáptalanban megüresedett utolsó mesterkanonokságot dr. *Rapacs* Rajmund nyilvános rendes egyetemi tanár és egri főkáptalani tiszteletbeli kanonoknak adományozta. Ugy szintén a nagyszombati társaskáptalanban hasonló okból megüresedett kanonoki stallumot *Lováky* Antal süttői plébánosnak adományozta.

elpityeredni. Majd segítünk a dolgon, csak azért nem kellene olyan feltűnően csinálni.

— De ugy-e most nem tetszik irni a mamának?

— Na nem irok, mert a hét végén ugyanis bejőn.

— Akkor, Ilonka mama, én beszélek a mamával.

— Csak ne siessen! Várja meg mig én beszélek vele, maga akkor is ráér.

— Oh, a jó Isten is meg fogja érte áldani.

— Bandi! Legyen szives hozza le nekem azt a szép körtét onnan a fáról.

— Ezer készséggel Irmuska!

— Hát neked te kislány most körte kell?

— Nem kell nekem, Ilonka, csak azt akarom mondani, hogy ugy beszélj a mamával, hogy ha én . . . hisz tudod már . . .

— Mit, te kis haszontalan?

— Ejnye, hisz . . . asszony vagy már, hát tudnod kellene . . .

— De ha mondom, hogy nem tudom . . .

— Hát azt akarom mondani, hogy ugy beszélj a mamával, hogy én vagy a Bandi felesége, vagy pedig . . . apácza leszek.

Na majd meglátjuk, mit végeztek a mamával.

Bandi erősen reménykedik, mert az eddigi találkozásából olyan asszonynak ismerte, aki szereti a leányát.

* **Tisztelgés a F. M. K. E. elnökénél.** A F. M. K. E. losonci közgyűlésének megbízásából *Thuróczy Vilmos* cs. és kir. kamarást küldöttség kereste fel nyitraivánkai kastélyában, hogy az egyesület elnökévé egyhanglag és nagy lelkesedéssel újból történt megválasztását tudomására hozza, illetőleg felkérje, hogy az elnökséget továbbra is fogadja el. A küldöttséget *Török Zoltán* nőgrádi főispán vezette és résztvett abban dr. *Kramolin Viktor* nyitrai főispán és *Czobor László* honti alispán is. *Thuróczy Vilmos* szívesen fogadta a küldöttséget és kijelentette, hogy addig, mig utódjára nézve intézkedés történik, az elnökséget készséggel elfogadja. A vendégszerető házigazda ebédet adott a küldöttség tiszteletére.

* **A pápa jótékonyága.** X. Pius pápa — mint Rómából jelentik — a filippopolisi érsek útján 5000 frankot küldött a törökországi keresztény szűkölködőknek, 500 frankot pedig az orosz követséghez *Drinápolyba* juttatott a pápa maczedóniai menekültek számára.

* **Roosevelt és az anarchisták.** Amióta azt az örültet elfogták, aki az amerikai elnökhöz akart behatolni s merényletet forralt ellene, azóta egész sereg olyan lappangó szándéknak jöttek a nyomára, amelyek Roosevelt *Tivadar* élete ellen irányulnak. Az amerikai anarchisták, akik *Mac Kinleyt* megölték, patersoni fésztkükben rég elhatározták, hogy Rooseveltet is átküldik a másvilágra. A detektívek egész táborukara örzi állandóan az elnököt. Bármerre menjen, mindig testőrség veszi körül. A minap elegánsan öltözött hölgy akart Roosevelthez bejutni és sikerült is egészen a dolgozó szobáig érni. Ott azonban megállították és kitént, hogy színtén az anarchisták eszköze, aki nemcsak az elnököt, hanem annak titkárát is el akarta pusztítani. A letartóztatások már nem is ritkák Washingtonban, azonban e tekintetben érdekes és jellemző dolgokat jegyeznek fel az angol lapok. Az ellenzéki pártiak tudniillik hevesen támadják az elnököt, hogy »alaptalan rémképek« miatt ártatlanokat börtönbe vetett. Még gunyolódnak is a hős Roosevelt fölött, aki még ott nem ült Washington székében, valóban hős volt, katonás lelki, aki nem rettent vissza semmitől és most gyáva, akár egy bankdirektor. Azonban a higgadtan gondolkozó sajtó helyesnek mondja, hogy Roosevelt óvatos és őrizteti magát, nehogy ő legyen a negyedik az elnökök sorában, akit erőszakosan fosztottak meg az életétől.

* **A báró Königswarter-párt elválasztották.** Egy boldogsággal megindult házasságot nyert tegnapielőtt befejezést a budapesti kir. Kuria előtt. Két szívet választott el a bíróság a törvény szabályai szerint, bár az egyik szív a nő szíve, csak látszólag vált el a férfi szívetől, mert az most is szeret, épp úgy, mint a hogy azt 1887-ben egy poetikus szép májusi napon esküdte, mikor az Ur Oltára előtt kimondta a holtomiglan—holtodiglan.

A szűkebb pátriánkban oly nagy szerepet játszó báró *Königswarter*-pár válásáról van szó. Igazi szerelemházasság volt. Báró *Königswarter* a többszörös milliomos ifju báró lelküdvé atyjának ellenzését és a valláskülönböget, nőül vette *Blaskovich* Sándor királyhegyesi és gyapjasi nagybirtokos leányát *Melánia*t. A két ifju szív oly szerelemre gyuladt, hogy a báró a különben nem nagyon gazdag, de szép és rendkívül művelt leány kedvéért kitért az izr. vallásból és róm. katolikussá lett, bár e tettéért egy milliót kellett jótékony-célra adni. De mindez felért boldogságával. Házasságuk, melyből két szép gyermek származott, kik közül csak *János* van életben, irigylendő boldog volt. Egyszer belopódzkodott az ármány s a boldogságot heves családi jelenetek váltották fel. Hogy kettő közülük melyik a hibás, sokat beszéltek mindenütt a társaságokban, de ezeket nem célunk bolygatni. Elég az hozzá, hogy utóbbi években nem mint annak-

előtte együtt utaztak mindentvé a báró külföldi birtokaira, hanem külön-külön. A báró eközben beadta a válókeresetet neje ellen, vádolva őt a házassági kötelességek szándékos és súlyos megsértésével. A szegény bárónő pedig ezalatt sokat szenvedett, mert még mindig szeretett. Folyamodott a legbefolyásosabb helyekre a békeség helyéállításáért, de hasztalan, a báró engesztelhetetlen maradt. Így a törvényszék, majd felebbezés folytán a tábla is helyt adva a báró válókeresetének, a házasságot felbontotta. A kényes ügy tegnapielőtt került az utolsó fórum, a Kuria elé, melynek III. polgári tanácsa *Peháta* Endre referálása alapján helyben hagyta az alsóbb bíróságok ítéletét.

Ezzel lejátszódott az utolsó felvonása is a sajnálatos ügynek. Egy szomorú kihatása azonban van az ügynek. Itt áll már régóta a szép kassántói birtok garda nélkül. A páratlan szép gazdaság felszereléseiből sokat töröltek. Hogy csak egyet említsünk, estenkint villamfényben fürdött a kastély s az összes lakó és egyéb helyiségek. S most sötétség honol mindenütt s csak a legszükségesebb teendőket végzik. Azonkívül a gyönyörű parkok elhanyagolódtak. S a környékbeli szegény lakosok, ezek is érzik mélyen a nemes szívű bárócsalád távollétét.

* **Az idei Aussigban megtartott ipari és földmívelési általános német kiállításon** a Singer-varrógépek, melyek a nagy párisi világkiállításon is köztudomás szerint a »grand prix«-vel lettek kitüntetve, ismét kimagasló kitüntetést értek el és pedig a Singer Co. volt az *egyellen* kiállító, amely 2 első díjat nyert, t. i. a varrógépek számára kiadott aranyéremhez díszoklevelet kapott varrógépeiért és ugyancsak ilyet kapott az aranyéremhez, amelylyel műhímezési lettek kitüntetve. Ezen kitüntetések újból bizonyítékul szolgálnak az eredeti Singer-varrógépek világhírű jóságára, valamint azoknak a divatos műhímezés terén igazolt szolgáltatási képessége mellett is.

* **Mérnökök, építészek összejövetele.** A nagyváradi mérnök- és építészegylet titkárától a következő sorok közlésére kértünk fel:

Van szerencsém a nagyváradi mérnökök és építészek szíves tudomására hozni, hogy az elmúlt összejövetel alkalmával megállapított búcsuestély ma, szombaton este fél 8 órakor a kert-utcai Kovács-féle vendéglő külön helyiségében meg fog tartatni, a melyre tisztelettel kérem a tagtárs urakat, méltóztassanak teljes számban megjelenni.

* **A feje alól lopták a pénzt.** *Tóth* Lajos a »Kispipa« című vendéglő pinczére régebb idő óta tapasztalta, hogy a feje alá tett pénzét éjszakánként valaki rendszeresen megdézsmálja. Gyauja a vele együtt lakó *Elek* Márton kalocsa-szentkirályi illetőségű helynéküli gazdatisztre irányult. Hogy erről meggyőződhessek, több pénzdarabot megjegyzett tegnapielőtt este lefekvés előtt. A tegnap reggelre eltűnt pénzdarabokat aztán a rendőrség kiküldött embere megtalálta *Elek* Mártonnál. *Elek* Márton ellen, akit *Tóth* Lajos körülbelül 60 korona pénzének apránként és ily módon való ellopásával gyanúsít, büntügyi eljárás folyamatba tétetett.

* **Gyilkos szerető.** Megdöbbentő véres dráma színhelye volt tegnap este Budapesten a Visegrádi-utca külső részének egy földszintes háza. Egy vadul szerelmes gyári munkás hirtelen dühében halálosan megsebesítette imádotjának édesanyját, akit a borzalmas tett színhelyéről haldokolva szállították be a Rókusba. A Visegrádi-utca 115. számú házában lakik özvegy *Fekete* Jánosné, a ki munkásoknak ad bérbe hónapos ágyakat. Az özvegy asszonynak van egy tizenhét éves *Juliana* nevű szép lánya, akit szegény édes anyja szemefénye gyanánt őrzött. A leányt megszerette egy *Bozók*

János gyári munkás, aki mint erőszakos, hevílékeny, vad természetű ember ismeretes. Ozv. Feketéné, aki nagyon féltette leányát a vad Bozókától, ellenezte a gyári munkás udvarlását. Így Bozók nem járhatott a házhoz és csupán a lakás előtt *»fenszterlizett«*. Tegnapeste ismét az ablak alatt állott és szerelmes szavakat suttogott föl a szép Juliánához. Az anya észrevette, hogy tilalmát ismét kijátsza a vad munkás, indulatosan támadt tehát rá Bozókira: — Hordja el magát — kiáltott az anya szenvedélyesen — és ha még egyszer itt látom, rendőrt hívok. — Bozók erre beugrott a földszintes lakás ablakán és zsebkését előrántva hasba szurta a szerencsétlen asszonyt a szép Juliánna jelenlétében. A boldogtalan, leányát féltő szegény anya összeesett és a gyorsan előhívott mentők baldokolva szállították be a Rókusba. A gyilkost elfogta a rendőrség és beszállították az ügyészség börtönébe.

* A szabadkőművesek vándorgyűlése. Az ország szabadkőműveseinek küldöttei Nagyváradra gyűltek tegnap, hogy itt tartsák meg első vándorgyűlésüket. A ma tartandó gyűlés programja a következő:

1. Az iszákosság ellen való küzdelem.
2. Az oktatástyű államosítása.
3. Az országos népnevelési egyesület megalakítása.
4. Vidéki városokban felállítandó intézetek a Budapesten már szépen működő Erzsébet-népakadémia mintájára.
5. Allásfoglalás a reakció ellen.
6. A gyermekvédelem kérdése.
7. A munkanélküliek helyzetének javítása.
8. A törvénytelen gyermekek helyzetének javítása.
9. Ethikai (szabadgondolkodó) szövetség alakítása.

Világos bizonyíték e tárgysorozat, melynek minden pontja politikai, társadalmi és vallási csaknem humanitárius dolgokkal foglalkozik, hogy mennyire humánus intézmény a szabadkőművesség. Tegnap elértekezletre gyűltek a vendégek s a László-páholy tagjai a Feketes Sas nagytermében. Ertekezlet után társas vacsora volt, melyen egyetlen pohárköszöntő hangzott el. Erdekes, hogy e kivételes alkalommal újságaik fenn hirdették, hogy a nyilvánosság elől sem zárják el a *nagy világosságot*, — s ime titokzatos homályban zártajtók mögé vitték mégis már tegnap este is.

* A kollégák. Egy fiatal reklám-orvos találkozott egy barátjával, aki jókedvűen köszöntötte:

- Szervusz kolléga!
Az orvos meglepetve kérdezte:
— Miért nevezel te engem kollégának? Hisz te ügyvéd vagy!
— Találd ki!
— Mert te is dr. vagy?
— Nem!
— Hát mert te is szeretnél egy gazdag pártiet!
— Nem!
— Hát mert . . . mert . . . eh, nem tudom kitalálni!
— Nohát azért, mert — én sem tudok gyógyítani. (P. N.)

* *Bandita-levelek*. Az amerikai üzleti világban érdekes különlegességek azok a névtelen levelek, amelyek rémületet keltenek mindig ott, ahol megérkeznek. A modern amerikai bandita ugyanis mielőtt valamit elkövet, bejelenti szándékát, hogy alkudjék. A minap a Great Northern vasúttársaság igazgatója kapott ilyen levelet, amelyben ismeretlen gentleman tudatja, hogy a társaság vonatát dinamittal felrobbantják, ha a vállalat 15.000 dollárt le nem tesz bizonyos napon és megjelölt helyen a merénylők számára. A klasszikus sorok alatt még ez az aláhuzott figyelmeztetés is volt olvasható:

— Ha a társaság késlekednék a követelés teljesítésével, — második figyelmeztetést küldünk, hanem ebben már 60.000 dollárt fogunk követelni.

Ezek a levelek persze nem hiu megfélemlítések. Jól tudják az amerikai vállalatok, hogy komolyabb és biztosabb az ilyen fenyegetés a halálnál és sietnek letenni a pénzt, csak hogy baj ne essék. Másik kellemtelenség is származhat még belőle: ha tudniillik nyilvánosságra kerül a dolog és megtudja a közönség, nem ül a vasúttársaság vonataira. A Northern Company eléggé bosszankodott, hogy ez a levél belekerült a lapokba és sietett közzétenni, hogy lefizette a 15.000 dollárt, tehát a közönségnek nincs mitől aggódnia.

* *Halál az esküvő előtt*. Turóc-Szent-Mártonból írják, hogy Szucsanyban Szaksza János nevű, szolid, 23 éves fiatal ember kedden este hazafelé menet a sötétben belebotlott egy alacsony kerítésű kutba, fejével beleesett s ott lelte halálát. Szakszának szerdán lett volna az esküvője.

* *Eltűnt fehérneműek*. Papp Iare férfi-szabó tegnap panaszt emelt a rendőrségnél, hogy Kis-Pecze-utca 143. szám alatt levő lakása elől az udvaron szellőztetés végett kint hagyott s körülbelül 12 korona értékű különböző fehérneműeket tegnapelőtt virradóra valaki elemelte. A rendőrség a panasz alapján a nyomozást folyamatba tette.

* *Találtak egy zálogjegyet és egy látesövet*; azonkívül egy csomó élesztőt. Igazolt tulajdonosaikat Mendelényi Béla rendőrségi fogalmazó felhívja, hogy tárgyaik átvétele végett nála jelentkezzenek. A menyinyben pedig az élesztőért nem jelentkezne senki, azt mint romlandó cikket a város pénztára javára a mai nap folyamán elárverezzi.

Igazságszolgáltatás.

A falu réme.

Gábor Simeon, a magurai félelmes, pisztolyos legény, aki zsebben hordott fegyverével uralta a kis hegyi falucskát, most már második napja ül az esküdtbíróóság előtt. Megirtuk tegnap, hogy miért jutott most legutóbb Gábor Simeon a vádlottak padjára. Pópa Mihályt, a bírót, meg a Katicza leányát lötte le egy tavaszi estén. Az életveszélyes súlyos testisértésért, melyet emberölés szándékának minősít az ügyészség tegnap vont felelősségre Gábor Simeont az esküdtbíróóság.

A tegnapi tárgyaláson a bizonyítási eljárás befejezése után Nagy Géza dr. terjesztette elő a vádat. Ekes megfigyelésről tanuskodó erős színekkel rajzolja meg a hava ok marcsona fiának jellemét, aki ereje tudatában vakmerő urává lesz a falu kocsmájának s réme éjenkint a zizgugos utaknak. Ismerteti a bűnesetet s Gábor Simeon rovott multjából természet szerűleg folyónak tekinti vakmerő lövöldözését. Példás megtorlását indítványozza az elvetemült pisztolyos legénynek.

A váddal szemben *Poyvár* Szever színes rajzát adja védő beszéében a Magura község marcsona lakóinak, a kik mondhatni két nagy atyafiságra oszlanak: a Popákra és Gáborokra. A két nemzetség egymásra féltékeny gyűlöletben él a havasok között s fiaik, mint hajdan nagyapáik keresik a kiegyenlítését, ki-elégítését féktelen gyűlöletüknek.

A kérdéses utcai harcot, melyben Pópa Mihály és Katicza súlyosan megsebesültek, e nagy harc egyik epizódjának állítja, melynek szereplői egyformán okozói a véres bűnesetnek.

Tagadja, hogy Gábor lövöldözött volna s ha provokálta is a verekedést, annak elfajulása nem őt, hanem a Pópa családot terheli. Nem látja bizonyítottnak, hogy Gábor Simeonnál revolver lett volna. *Katz* Lipót korcsmáros vallomását nem tartja bizonyító erejűnek s így Gábor Simeon felmentését kéri.

A lendületes, kerek szerkezetű beszéd általános hatást keltett. A pörbeszéd után Nagy Ferencz elnök foglalta össze a tárgyalás részleteit s ezután az esküdtök visszavonultak verdikthozatalra.

Rövidtanácskozás után súlyos testisértés bűntettében mondották ki bűnösnek Gábor Simeont az esküdtök. E marasztaló verdikt alapján az esküdtbíróóság a bűntető törvénykönyv 301. és 302. §-ainak értelmében a 96-ik szakasz figyelembe vételével 4 évi börtövre ítélte, mely büntetésből 6 hónapi vizsgálati fogságot leszámítanak.

A védő a 92. szakasz nem alkalmazása miatt semmisségi panaszt jelentett be.

Egy uzsorás gyilkosát felmentették.

Mármaros-Szigetről írják: Mármaros-Szigeten e hó 15-étől 20-áig tárgyalta az esküdtbíróóság a f. év tavaszán meggyilkolt visó-oroszi földbirtokos *Pollák* Artur gyilkosainak bűntűgyét. *Pap* Dániel, *Bodnár* István és *Bodnár* Mihály visó-oroszi földművesek voltak a gyilkosok, kik a gyilkosság elkövetése után azonnal jelentkeztek a mármaros-szigeti törvényszék vizsgálóbírája előtt és töredelmes vallomást tettek. Meg kellett ölnünk az uzsorást, nehogy elpusztítsa a falut, mint a hogy minket elpusztított, mondta *Pap* Dániel a fővádlott, egy 52 éves szolid kinézésű paraszt. Hónapok óta a vizsgálati fogságban a vádlottak egyebet sem tettek, csak imádkoztak.

A tárgyaláson semmi megbánást nem tanúsítottak, sőt a tárgyalást vezető törvényszéki bíró kérdésére, hogy fővádlott bánja-e tettét, azt felelte: Nem bánom, újra elkövetném, annak meg kellett történni a közjóért. A tanúk sokasága megdöbbentő példákkal bizonyította, hogy a meggyilkolt *Pollák* Artur 13 gyermekből álló családja daczára mint gyarapodott vagyoniilag uzsorából, földönfutóvá tevén sok parasztagdát.

A tárgyaláson, melyen *Szedlák* István kir. törvényszéki bíró elnökölt és dr. *Bencsik* János és *Bényei* Gyula voltak a bírák, rendkívül nagy közönség gyűlt össze. A vádhatóságot *Jákó* S. alügyész képviselte, fővádlott védője *Szegedy* Gyula ügyvéd, kamarai elnök volt, ki nagyhatású beszédet mondott védelem érdekében. A másik két vádlottat dr. *Kökényesdi* és dr. *Mór* Aurél képviselte. A tanuvallomások annyira kedveztek *Pap* Dániel fővádlottnak és két társának és annyira kedvezőtlenek voltak a meggyilkolt *Pollák* Arturra, hogy *Szegedy* védőügyvéd remek beszéde után a közönség soraiban nem egy könnyes szemet lehetett látni.

Az esküdtök tizenkét rendes és egy pótlag, közül hétnél több, hosszas tanácskozás után a három gyilkossággal vádoltra kimondta a nem bűnös-t s a törvényszék e verdikt alapján szabadlábra helyezte a vádlottakat. *A vádlottak térdre borulva és zokogva hangosan imádkozni kezdtek a tárgyaló teremben.*

Az ítélet kimondása itt nagy szenzációt keltett.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR:

Szombat: Viczeadmirális, operett.
Vasárnap: d. n. Régi szeret, ő este: Drótostót.

Ma, szombaton lépnek fel hosszas betegskedés után *Milöcker* bájos zenéjű operettejében: a Viczeadmirálisban *Ruzsinszky* Ilona és *Parlagi* Kornélia. A többi főbb szerepeket *Haller* Irma, *T. Pogány* Janka, *Horváth* Kálmán, *Békefi* Lajos, *Bércei* Gyula és *Szathmáry* Árpád játsszák. Vasárnap délután a

»Régi szerető« kerül színre, míg este a »Drótostót« megy Parlagi Kornéliával a főszerepben, mely a művésznőnek egyik legkedvesebb szerepe.

Szerződés. Mint a Debreczeni Ujságból olvassuk, *Somogyi Károly* a Szigligeti-Színház igazgatója 1904 virágvasárnapjától *Klenovits Györgyöt*, a debreczeni színtársulat hőszenészét társulatához szerződtette.

Fegyver nélkül és Sarolta próbái már befejezést nyertek, csak a főpróba van hátra, a szerző Lovassy Andor ur jelenlétében, míg kedden a Sarolta főpróbáján Géczy István is jelen lesz. A »Magyardal«, »Tél apó« és »Az új oltár« próbáit is megkezdték, úgy hogy 30-án megtartható lesz a jótékony előadás.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 23. Bérletszám 23. (páratlan.)

Ma, szombaton 1903 október 24-én:

A viceadmirális.

Operette.

S Z E M É L Y E K.

Don Mirabolante gróf spanyol grand — — — — —	Sziklay Miklós
Serafina) leányai — — — — —	Parlagi Kornélia
Sibillina) — — — — —	Haller Irma
Gilda árva, Mirabol, házában	Ruzsinszky I.
Don Miguel di san Hdefonso paracsnök — — — — —	Bognár
Villentuve Henri herceg viceadmirális — — — — —	Békefi Lajos
Donna Candida — — — — —	T. Pogány Janka
Deodado) fiai — — — — —	Béreczy
Narcisso) — — — — —	Szathmáry Arpád
Punto, matróz — — — — —	Horváth Kálmán
Don Carambolo — — — — —	Perényi I.
Lovel, angol hajóhadnagy — — — — —	Deésy Alfréd

BELYARAK: Nagypáholy 14 koron. . . . . színtéri és első emeleti páholy 12 kor. Másodemeleti páholy 8 kor. Zsölye 3 kor. Kórszék 2 k r. 40 fill. Támlásszék, 2 kor. Erkélyülés 1-ső sor 1 kor. 20 fill., középső 2-ik sor 1 kor. Erkélyülés oldal 2-ik sor 80 fill. II. emeleti zártzék 60 fill. Földszinti állóhely 1 kor., Diák és katonajegy a földszintre 60 fill. Karzati állóhely 40 fill. Egy szímlap 20 fill.

Jegyek előre válthatók a színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3. órától előre válthatók.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap, vasárnap október 25-én

Délután 3 órakor fél helyárrakkal:

Régi szerető.

Színmű.

Este 7 $\frac{1}{2}$ órakor rendes helyárrakkal:

A DRÓTOSTÓT.

Operette.

REGÉNY CSARNOK.

Az orvos és betege.

Irta: Conan Doyle.

2.

— Ezt csodálatosan jól kitaláltad!
— Eddig alig is tévedhettem volna. Ekkor azonban visszatért tekinteted Beecherre s látszott, hogy egészen belemerülsz a szemlélésébe. Többé nem ráncoltad össze a szemöldöködöt, de még mindig elmélyedve néztél az arczképére — átgondoltad az élete pályáját. Es akkor eszedbe jutott, milyen feladatot vállalt magára

az amerikai polgárháboruban az északi párt javára; emlékszem még, hogy több ízben milyen felháborodással ítélte el az angol népet, mely őt akkor olyan rossz fogadtatásban részesítette. Mikor mindjárt tekinteted elfordult a képtől, gyanítottam, hogy most magáról a polgárháborúról gondolkodol; összeszorítottad az ajkadat, a szemed villámlott, kezud önkéntlenül öklöbe szorult és nem kételkedtem, hogy azokra a hőstettekre gondoltál, melyekkel a vad küzdelemben mind a két fél magát kitüntette. Ekkor aztán mély szomorúság ült ki vonásaidra és ráztad a fejedet. A háboru borzalmaira, a sok fájdalomra, a hiába való vérontásra gondoltál. Kezedet régi sebedre szoritottad, ajkad megmozdult és mosolyra huzódott. Az villant át a fejedben, hogy alapjában milyen nevetséges dolog nemzetközi kérdéseket ilyen módon elintézni. Ebben a pillanatban szóltam közbe, hogy »igazad van tisztára bolondság« és nagyon örültem, hogy minden megfigyelésem olyan pontosan bevágott.

— Bámulatos pontosan! — szóltam én. De mitűn alaposan megmagyaráztad a dolgot, még kevésbé értem, mint azelőtt.

— Csak egy kevés időtöltés volt, kedves Watson, melyből semmit sem árultam volna el neked, ha a minap nem néztél volna rám olyan hitetlenül. De, úgy látszik, odakűnn friss szellő leng. Nem jönnél egy kis esti sétára London utcáin?

Magam is untam már a szűk szobában űlni s így szívesen tettem eleget Holmes fel-szólításának. Három óra hosszat bolyongtunk az utcákon, legkivált a folyóparton s néztük a sokfejtű embertömeg mozgalmát, mely szüntelen zajjal tölti be London utcáit. Holmes teljes kedvteléssel mutatta be megfigyelő képességét; vonzó előadása és találó megjegyzései nagy mértékben mulattattak és lebilincseltek.

Csak tíz óra felé tértünk vissza a Baker-utcába. Kapunk előtt egy egylovas kocsit állott.

— Hm! Doktorokocsi, amint látom! — szólt Holmes. Nyilvánvalóan gyakorló orvos, aki még nem régóta praktizál, de már is sok dolga van. Szerencse, hogy még jókor hazajöttünk.

Eléggé ismertem barátomat, hogy az ilyen hirtelen következtetéseim ne csodálkozzam. Megtudta ő mindezt a részletet egy sebész táskából, mely a kocsi bensejében lógott s melyet az utcai lámpa éppen megvilágított. Fenn az ablakunkban világosságot láttunk, ami bizony-ság volt arra, hogy a késő látogatás tényleg nekünk szólott. Kíváncsian követtem Holmest föl a lakásunkra. Mit akarhat ismeretlen kollégám olyan későn nálunk?

Halvány, sovány arcú, szőke potaszakálú férfi állt föl a székről, mikor beléptünk. Körül-belül harmincznégy éves lehetett, de beteges színe s beesett orcája olyan életmódra vallottak, mely erejét emésztette. Lénye félnék volt és bizonytalan, és keskeny fehér keze, melyet felállásakor a kandaló szélére nyugtatott, inkább illett volna művészhez, mint seborvoshoz. Fekete kabátot és sötét nadrágot viselt s némi színe csak a nyakkendőjének volt.

— Jó estét doktor ur! — szólította meg Holmes barátságosan. — Ugy-e jó, hogy csak néhány perczig kell-tt ránk várnia.

— Honnan tudja, uram? beszélt a kocsis-sal?

— Nem én, de látom a gyertyáról, mely itt az asztalon áll. Kérem tessék ismét helyet foglalni s aztán mondja meg, miben lehetek szolgálatjára.

— Engedje meg, hogy magamat bemutassam. Doktor Trevelyan Percy vagyok s a Brook-utcában, a 403. szám alatt lakom.

— Ön talán szerzője annak a munkának, melynek címe: »Láthatatlan kóros elváltozások az idegrendszerben« — kérdeztem én.

Az idegen halvány arca egészen kipirult az örömtől, mikor szavaimból megtudta, hogy művét ismerem.

— Oly ritkán esk meg, hogy műveimet említik! — mondotta. Már-már azt hittem, hogy munkám hiába való volt, senki sem ismeri. A kiadóm nagyon kellemetlenkedve nyilatkozik a kelendőségeről. De honnan ismeri? Bizonyára ön is orvos?

— Régebben ezredorvos voltam.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOR.

Püspöki konferencia.

Budapest, okt. 23. (Saj. tud. táv.)

A hercegprímás fővárosi palotájában ma püspöki konferencia volt, melyen részt vettek: *Császka György* érsek, *Szmrecsányi Pál*, *Várossy Gyula*, *Bubics Zsigmond*, *Radu Demeter*, *Firczák Gyula*, *Csáky István*, *Ivánkovics és Hosszu Vazul* püspökök és *Fehér Ipoly* főapát.

Az értekezletet 10 órakor rövid imával nyitotta meg a hercegprímás.

Elsősorban a katolikus autonómia-ról értekeztek. A hercegprímás ismertette a kultuszminiszter átiratát a püspöki kar elaborátumára; *Lajos* főherceg levelét, melyben a jövőben Bécsben rendezendő kiállításra a püspöki kar birtokában levő *Mária Terézi* korából származó érték- és műtárgyak átengedését kéri. A püspöki kar tudomásul vette s teljesíteni fogja a főherceg kérését.

Lesz-e megoldás?

Budapest, okt. 23. (Saj. tud. táv.)

A tegnapi megdöbbentő fordulat óta a szabadelvű pártban nőttön-nő a konsternáció. Mindenki együtt érez most már. A fenyegető jövő elmosta az elentéteket s pártáryalalokat. Közös vélemény, hogy a korona kívánságait teljesíteni lehetetlen, de éppen mert engedni a párt nem szándékozik; a legsötétebb jövőre készülődnek.

Többen hangoztatják, hogy nemzet és korona között a konfliktus elkerülhetlen.

Keringő hír, hogy *Lobkovitz* herceg is jöhet ezek után.

A párt elkeseredett s általános vélemény, hogy jöjjön a minek jönni kell, de a nemzet jogaiból hajszalnyit sem áldozunk fel.

Rosszalják a Kossuth-párt tehetetlenségét, hogy most, mikor szükség volna a tömegek megmozdítására, a közvélemény felháborodására, hogy presszionálhassuk Bécsset, nincs energiája az ellenzéknek.

Szell Kálmán is legsötétebben jellemezte a helyzetet.

Lukács küldetéséről beszélve, úgy nyilatkozott, hogy hiába vitte már Lukács Bécsbe a párt válaszát, ugysis a *semmi, a nihil* előtt állunk és itt sokáig haboznunk nem lehet.

Maga *Tisza* István sem vállalkozik már a közvélemény ellen akcióba lépni. A párt egyöntetűen a legszomorubb fordulatra készül. Többen úgy nyilatkoztak, hogy csoda volna, ha ezek után békés megoldás jöhetne létre, mert *Andrássy* és *Tisza* bécsi útja óta sokat változtak a viszonyok s ma már nincs magyar politikus, aki kormányra vállalkozna a korona intencziói szerint.

Budapest, okt. 23. (Saj. tud. táv.)

A függetlenségi párt értekezletén a 9-es bizottság programja ellen készülnek állást foglalni, de azt még mindig nem ismerik részleteiben.

Barabás Béla felháborodással tiltakozik a bécsi parancsszó ellen.

Kossuth Ferencz azonban még nem látja szükségesnek a Ház összehívását.

Budapest, okt. 23. (Saját tud. táv.) A *Szederkényi*-párt ma elhatározta a képviselőház összehívását s már kibocsátották az aláírási ívet, de kérdés, hogy lesznek-e huszan.

Bécs, október 23. (Saj. tud. táv.) Este 6 órakor Lukács László ide érkezett, hogy holnap audiencián terjessze a király elé a szabadelvű párt választását.

Udvari körökben mereven elzárkóznak minden további tárgyalástól, s általános vélemény, hogy a király minden további magyarázat nélkül elutasítja a Lukács előterjesztését.

Az osztrák lapok Lukács bécsi utjáról írva, a szabadelvűpárt teljes bukásáról beszélnek. Irják, hogy a király nem tárgyal a parlamenti bizottsággal s mereven visszavonja a Lukácsnak tett engedelményeket. Ez állításhoz azt a kommentárt fűzik, hogy a szabadelvűpárt bukását jelenti s udvari körök tanácsára azért zárkózik így el a király, hogy a néppárttal tegyen kísérletet a kibontakozásra. A bécsi lapok mint *befejezett tényről beszélnek a néppárt uralomra jutásáról.*

Szász Károly nyugalomban.

Budapest, okt. 23. (Saj. tud. táv.) Mint budapesti tudósítónk írja, *Szász Károly* református püspök, a költő, magas hivatalából saját kérelmére nyugalomba vonul.

KÖZGAZDASÁG.

A buza-angolnácška elleni védekezés. Szüntén egy igen káros betegsége a buzának, a melyet egy kis nematoda szerű állatka okoz, a mely kalászbán fejlődő magvakban tanyázik. Az inficziálás mindig a vetőmaggal történik, a melyben (egy-egy megtámadott magban) egész tömeg 1 mm. nagyságú lárvácska tartózkodik s midőn a mag a földbe kerül s a talaj nedvessége folytán kicsirázik, az angolnácškák is megmozdulnak, hogy a környékbeli vetőmagot inficziálják. Tehát egyetlenegy beteg vetőmag igen sok egészséges magból fejlődő növényt képes betegé tenni.

Az angolnácška ugyanis a fiatal növényen egész a virágig kuszik s azt megtámadja. A szem azért csak kifejlődik, de már akkor inficziált van. A kalász megtámadásáig az angolnácškák nemi különbséggel nem bírnak csak a bejuttatás után változnak át és különülnek el némileg, még pedig származnak belőlük 3-5 mm. hosszú nő és 2 mm. hosszú himennű egyedek. A nőstények párosodás után a kalászkákba számos petét raknak s ennek megtörténte után a szülők tönkre mennek, elhalnak. Fentiekből tehát világosan lehet látni, hogy inficziálás nem a talaj közvetítésével történik, hanem a vetőmaggal terjed s éppen ezért a védekezési módokat is ide kell irányulnia.

A legjobb védekezési eszköz a vetőmag alapos tisztítása, rostálása, a mely különböző rostáinkkal igen könnyen keresztül vihető; a mit eléggé bizonyít azon körülmény, hogy a buza ezen ellensége mind ritkább lesz. Egyes vidékeken azonban, hol kevés gondot fordítanak a vetőmag iyetén való kezelésére, még mindig jelentékeny károkat okoz. Szokták még ellene a vetőmagot csávázni is kénsavas vízben, melyet 156 liter víz és 1 liter angol kénsav vegyítéséből állítanak elő. Ha fellépése nagyobb arányokat ölt, a talaj mély mivélésben részesítendő s ott azon helyen egy pár

évig. Egy pár évig a buza termelése beszüntendő, hogy az esetleg a talajban levő álcák elpusztuljanak. Ilyen esetben célszerű a vetés fejlődését chilisalétrommal való felültrágyázás által siettetni.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1903. okt. hó 20-ik napján tartott vásárbán eladott természetmennyek és élelmi szereknek.

Tiszta buza 14.40—14.—. Kétszeres buza 11.80—11.—. Rozs 11.—10.60. Arpa 10.20—9.60.—. Zab 10.20—9.60. Tengeri 9.60—9.—. Borsó 34.—. Lencse 36.—. Bab 16.—. Köleskása 24.—. Burgonya 3.20. 100 kiló lángliszt 25.20. Zsemlyeliszt 24.60. Fehér kenyér liszt 24.40. Barna kenyér liszt 21.40. Széna fuzarral 4.60. Sózott szalonna 152.—. 6 kiló zsup-szalma —20. 150 dkr. alom-szalma —12. 1 köbméter bükkfa 6.40. Tölgyfa 6.—. Cserfa 6.80. 1 kiló marhahus —96. 1 kiló öntött gyertya —80. 1 kiló lámpaolaj —78. 1 liter ó-bor 1.—. 1 liter új-bor —68. Pálinka —72. Szilvapálinka 1.40. Szesz 2.—. 1 méter. kőszó 21.50. 1 mm. nyers faggyu 48.—. 1 mm. olvasztott faggyu 68.—. 1 mm. szappan 48.—. 1 mm. birka gyapju —.—. 1 mm. magyar gyapju —.—. 1 htr ó-bor 60.—. 1 htr új-bor 34.—. 1 mm. mész 1.40. 1 mm. kemény faszén 3.20. 1 mm. puha faszén 3.—. 1 mm. kendermag 20.—. 1 mm. köles —.—. 1 mm. repce —.—. 1 mm. dió 30.—. 1 mm. mogyoró —.—. 1 mm. aszalt szilva 46.—. 1 kgr. savanyu káposzta —.—. 1 kgr. szalonna 1.54. 1 kgr. sertés-hus 1.28. 1 kgr. juh-hus —80. 1 kgr. vereshagyma —12. 1 kgr. foghagyma —34. 1 kgr. bors 2.20. 1 kgr. paprika 3.60. 1 kgr. barna kenyér —20. 1 ltr kőolaj —44.

Forgalmi kimutatás 1903. okt. hó 20-ról. Tiszta buza körülbelül 2200 hltr. Kétszeres buza 350 hltr. Rozs 500 hltr. Arpa 200 hltr. Zab 300 hltr. Tengeri 1400 hltr. Burgonya 140 hltr.

Lábas jószágok: Hizott sertés mintegy 100 drb. Félhizott 93 drb. Sovány 90 drb. Süldő 320 drb. Malac 280 drb. Hizott marha 140 drb. Jármos ökör 400 drb. Fejős tehén 200 drb. Borju 260 drb. Bivaly 14 drb. Juh és kecske 700 drb. Ló 436 drb.

Határidők.

Budapest, okt. 23.	
Buza októberre	7.86
Buza áprilisra	7.88
Tengeri	6.26
Rozs okt.	6.80
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repce, aug.	11.90

Értéktőzsde

Budapest, okt. 23.	
Osztrák hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	585.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1903. okt. 23-án.	
Magyar aranyjárdék 4%	118.25
Magyar koronajárdék	97.50
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földterhermentelési kötvény 4%	97.90
Italmérsi jog megváltási kötvény	—
Horváth szlavoföldterhermentési kötvény	97.40
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	205.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	155.—
Osztrák járadék papirban	99.75
Osztrák járadék papirban	100.25
Osztrák járadék aranyban	119.25
Osztrák korona-járdék	99.75
Osztrák államsorsjegyek	153.50
Osztrák magyar bank részvény	16.07
Magyar hitelbankrészvény	722.—
Osztrák hitelintézet részvény	656.—
Párisi vista	19.05
29 frankos arany (Napoleon-dor)	117.22
Németbirodalmi márka	239.32
Londoni vista	95.20
20 márkás arany	23.47

SZERKESZTOI POSTA.

Z. J. (Helyben). Oh, igen. Láttuk a Haladás címmel megjelenő papiros legújabb számát s abban a Katholikus Szabad Liceum elleni köhögést. Nem esodálkozunk rajta. A ki azt a cikket írta, biztosan soha sem volt egy kath. szabad liceumi előadáson sem, mert akkor nem írhatta volna, hogy azokat *»kicsi s olyan közönségnek»* tartották, *»melynek arra szüksége nem volt»*. Lehet, hogy a cikkírónak nem volt szüksége s mint kacsatollal írt cikke mutatja, ő rá még ugy sem volt ott szükség. A Kath. Szabad Liceum előadásai intelligens közönségnek vannak szánva s tényleg olyan nagyszámú és előkelő közönség vett részt valamennyi matinén és estélyen, a minőt máshol Nagyváradon látni nem lehet. Nem a kath. kör az oka, ha egyesek ebben a közönségben nem érzik otthonosan magukat. Szóval a Haladás ezáltal is elmaradt valamivel az igazság mögött. Az igazság kedvéért megsughatjuk azt is, hogy a szabad liceumi előadásokkal eddig sokan próbálkoztak már Nagyváradon, de csak a Kath. Körnek sikerült a feladat megoldása. Megsughatjuk azt is, hogy mikor a Kör az előadásoknak évekel ezelőtt tartott ünnepélyeivel csak utját egyengette, a *»sötét reakció aknamunkájában»* részt vett, (bár csak mint szavaló) a fényességet lövellő Haladás fel. szerkesztője, Papp János ur is.

A szerkesztőért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

12572—1903. tkv.

Árverési hirdetés.

A nagyvárad kir. törvényszék mint tkvⁱ hatóság Avarfy Ferencz ügyvéd által képviselt Peczdold Emilia végrehajthatónak Peczdold Károly b.-büszörményi lakos végrehajtható szenedő elleni végrehajtható ügyében nevezett végrehajtható 4500 kor. tőke, ennek 1900. évi július hó 12. napjától járó 5% kamatai, 408 korona 85 fillérbea megállapított és még felmerülendő költségekből álló követelések kielégítése céljából a b.-büszörményi 784. sz. tkvi betétben A I. 1—2. sor 781. 782. hrsz. a. felvett 391. népsorszámu ház, udvar és kertből álló ingatlanból végrehajtható szenedőt illető 1/2. ed r. jutalékára a nagyvárad takarékpénztár részvénytársaság utóajánlata foilytán a 7967. tkv. 903. sz. alatti árverési hirdetésnyel kitűzött és megtartott, de végrehajtható szenedő előterjesztése alapján megsemmisített árverésnek fogantatására újabb határidőtől 1903. október hó 31-ik napjának délelőtti 10 óráját B.-Büszörmény községhezához ezennel kitűzi.

Kikiáltási ár 2950 korona, melyen alól az árverésre kitett ingatlan nem fog eladatni. A vételár 3 részletben fizetendő és pedig az első részlet az árverés napjától számítandó 15 nap alatt, — a második részlet ugyanazon naptól számítandó 60 nap alatt és a harmadik részlet ugyanazon naptól számítandó 90 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 5% kamatokkal együtt. A bánatpénz az utolsó részletbe fog betudatni.

Az árverési hirdetésny kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. tszék mint tkvi hatóságnál és B.-Büszörmény község előjáróságánál tekinthetők meg. — Az árverési hirdetésny egy példánya a kir. tszék hirdetésny táblájára kifüggesztetni, továbbá kifüggesztés végett és az árverési feltételek megtekinthetése végett egy példányban B.-Büszörmény község előjáróságának, továbbá az árverési hirdetésny egy-egy példánya a szomszédos Vizesgyán és Körösszeg községek előjáróságának azonnali szabályszerű közhírré tétel végett megküldetni s végre az árverési hirdetésny kivonata valamelyik helyi lapban közzététel végett végrehajtható ügyvédjének kiadatni rendeltetik.

Nagyvárad, 1903 szeptember 2. napján.
A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Kiss András,

kir. tszéki bíró.

A várad-velencei volt Weinberger-féle gyárhelyiségben

2 magtár

azonnal bérevehető.

Értekezhetni lehet a Nagyváradi Takarékpénztárnál. 807.

Kiadó lakás.

A Kossuth-utcai Mezey-féle házban egy II. emeleti 6 szoba és mellékhelyiségekből álló lakás f. évi november hó 1-től kiadó. 417

Hirdetések felvételnek
a legjutányosabb árban e lap
kiadóhivatalában.

Mezey Sándor, Szt. László-tér „Sas“-szálloda alatt. Uri, női divat és fehérnemű raktára.

Ajánlja a n. é. közönség figyelmébe kizárólag legjobb minőségű árukkal felszerelt raktárát.

Urak részére: Kalapok, fehérneműek mérték szerint a legjobb kivitelben. *Keztyűk, harisnyák, meleg gyapju alsó ruházatok.* Különlegességek *nyakkendőkből, gallérok* s minden idetartozó cikkek.

Hölgyek részére: *Juponok, Blousok, pongyolák, fűzők, harisnyaneműek, keztyűk* s mindennemű ruházati idény és pipere cikkek, a legválogatottabb kivitelben,

gyermekruha ujdonságok.

Meleg alsó ruházatok *gyermek*ek részére.

Vidéki rendelések *lelkiismeretesen* eszközöltetnek. Kivánatra választék küldetik.

414

Mezey Sándor,
Szt. László-tér „Sas“-szálloda alatt.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáca-utca 3. szám.

Művek

folyóiratok, hirlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfejek,

számlák, falragaszok,
báli meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naptárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,

gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.